

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

De motor van een vaardige samenleving

De Bibliotheek Helmond-Peel werkt aan een goede (digi)taal- en leesvaardigheid van alle inwoners in de Peelregio.

Donderdag 22 februari 2024 | Probus | Couwenbergh Aarle-Rixtel

Wie ben ik?

- Robin Verleisdonk, 34 jaar oud
- Sinds 2019 directeur-bestuurder van Bibliotheek Helmond-Peel
- Geboren en getogen Helmonder
- Achtergrond in onderwijs, geschiedenis, politiek en kunst & cultuur
- Wat drijft mij?

Van uitleenfabriek naar....

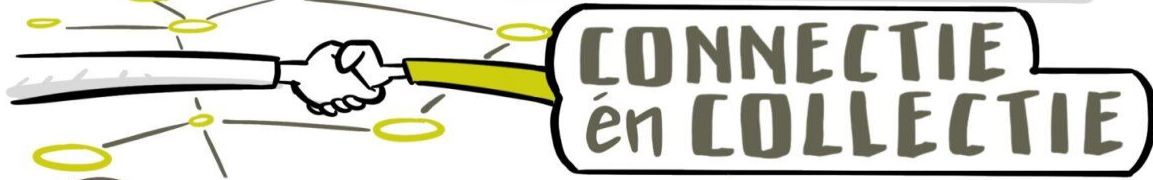
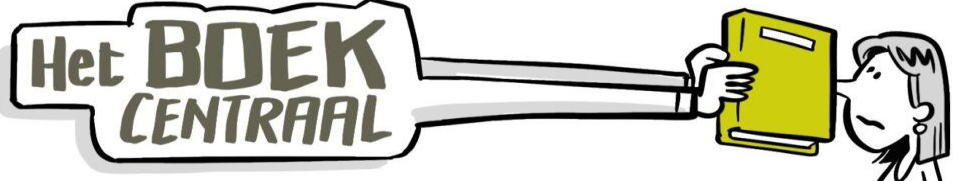
...een vrijplaats voor
ontwikkeling

DE BIBLIOTHEEK VAN DE TOEKOMST

Van:

CRUCIALE SHIFTS

naar:

Veranderende rol van de bibliotheek

www.bibliotheekhelmondpeel.nl

de Bibliotheek Helmond - Peel
Zoveel meer dan boeken

De bibliotheek is al lang niet meer de plek waar je alleen boeken kunt lenen. Er is van alles te beleven, te leren, te zien, te ontdekken, te ontmoeten en te ervaren. Voor jong en oud. Een fijne plek om 'te zijn'. Waar je gratis binnenloopt en niets moet. Een kopje koffie erbij, gezellig een praatje maken. Of je juist terugtrekken met een krant, tijdschrift of boek. Er zijn ontelbaar veel mogelijkheden in de bieb die jij ongetwijfeld nog niet allemaal kent. Ben je benieuwd? Lees dan snel verder in deze bibliotheekbijlage!

Deze bijlage is een uitgave van de Bibliotheek Helmond-Peel.

www.bibliotheekhelmondpeel.nl

www.bibliotheekhelmondpeel.nl

Informatiepunt Digitale Overheid

Het punt voor al je digitale vragen

Tegenwoordig kun je steeds meer regelen via de computer en het internet. Ook contact met de overheid, zoals de gemeente en de Belastingdienst, gaat steeds vaker digitaal. Niet voor iedereen is dit even vanzelfsprekend. Veel mensen vinden dit lastig.

Kun je wel wat hulp gebruiken of ken je iemand die hulp nodig heeft? Kom dan langs in de bibliotheek bij het Informatiepunt Digitale Overheid. We denken graag met je mee en geven je de juiste informatie zodat je verder kunt. Je kunt bij dit punt ook terecht met vragen over e-books, e-reader, tablet of smartphone. Je hoeft geen lid te zijn van de bibliotheek, gebruikmaken van dit Informatiepunt is voor iedereen gratis.

Kun je wel wat hulp gebruiken of ken je iemand die hulp nodig heeft? Kom dan langs in de bibliotheek bij het Informatiepunt Digitale Overheid. We denken graag met je mee en geven je de juiste informatie zodat je verder kunt. Je kunt bij dit punt ook terecht met vragen over e-books, e-reader, tablet of smartphone. Je hoeft geen lid te zijn van de bibliotheek, gebruikmaken van dit Informatiepunt is voor iedereen gratis.

Heeft u vragen over de overheid? Wij helpen u verder in de bibliotheek.

op welke momenten er een spreakeur is in welke bibliotheek. Op deze momenten kun je uiteraard ook zelf binnentlopen.

de Bibliotheek Helmond-Peel

Samen DigiTAAL

Naast taalvaardigheid, worden digitale vaardigheden steeds belangrijker. De wereld om ons heen digitaliseert razendsnel. Het is niet voor iedereen even gemakkelijk om hierin mee te gaan. Zeker bij gezinnen met jonge kinderen is dit een probleem: als kinderen op jonge leeftijd een achterstand hebben op het gebied van digitale vaardigheden, wordt het op latere leeftijd lastig om de ontwikkelingen bij te houden.

Samen met LE-Vgroep geven wij deze gezinnen een steuntje in de rug. Gezinnen die deelnemen aan dit project krijgen 25 weken een tablet te leen waarop educatieve apps en spelletjes zijn geïnstalleerd. Met behulp van een vrijwilliger leren zowel kinderen als ouders omgaan met de tablet. Naast hun digitale vaardigheden verbeteren ze ook hun taalvaardigheid. Een win-win situatie!

Is dit project interessant voor jouw gezin of een gezin dat je kent? Aanmelden kan via LE-Vgroep. Meld je aan door te mailen naar samedigitaal@levgroep.nl

www.bibliotheekhelmondpeel.nl

Koffie met een Tablet

Een digitale ervaring rijker!

Bij Koffie met een Tablet komt de bibliotheek naar je toe! Iedereen mag staat een ander digitaal thema centraal waarover we uitleg geven. Deze bijeenkomsten, gebaseerd op het programma 'Wakken Online' van het Nationaal Ouderenfonds, zijn speciaal voor de wat oudere inwoners van Helmond die in gezelschap én met een kopje koffie of thee graag meer te weten komen over de digitale mogelijkheden. We organiseren de bijeenkomsten in de wijk-centra en in de bibliotheek. Zowel mensen die al wat ervaring hebben met een smartphone of tablet als mensen die nog geen digitale apparaten gebruiken kunnen aansluiten.

Onderwerpen die we behandelen zijn bijvoorbeeld videobellen, DigD, slasparaten, online boodschappen doen en het gebruik van QR-codes.

Wanneer er een nieuwe reeks start, kondigen wij dit aan op onze website, in de nieuwsbrief en op social media. Ook KBO King Helmond vraagt hier aandacht voor.

Kijk voor meer informatie op www.bibliotheekhelmondpeel.nl/koffiemetentablet

Koffie met een Tablet is een samenwerkingsproject van KBO King Helmond, gemeente Helmond, scheidend Zorg & Welzijn van het ROC Ter Aa, het Nationaal Ouderenfonds en de bibliotheek.

KOFFIE MET EEN TABLET
EEN DIGITALE ERVARING RIJKER

www.bibliotheekhelmondpeel.nl de Bibliotheek Helmond-Peel

www.bibliotheekhelmondpeel.nl

Klik&Tik: cursus internet

Jouw vliegende start op internet

Je kunt via de computer en op internet steeds meer regelen. Dat is handig, maar ook best lastig als je hier geen of weinig ervaring mee hebt. Wij je starten met internet, maar weet je niet zo goed hoe dit werkt? Volg dan de gratis basiscursus internet 'Klik&Tik' in de bibliotheek.

Met deze basiscursus leer je omgaan met de computer, een e-mail sturen, iets online opzoeken of kopen, downloaden en nog veel meer. Stap voor stap ga je in je eigen tempo het internet op en ontdek je hoe het internet werkt. Je wordt begeleid door een professional van de bibliotheek.

Startmomenten
We organiseren de basiscursus Klik&Tik het hele jaar door. Je kunt je aanmelden voor deze gratis cursus door te bellen naar de bibliotheek van jouw keuze of door een e-mail te sturen naar seniors@bibliotheekhelmondpeel.nl. Op dit moment is er veel belangstelling voor deze cursus, waarvoor wij werken met een wachtlijst.

Omdat de cursus niet uit een vast aantal bijeenkomsten bestaat (deelnemers krijgen de ruimte om te leren in hun eigen tempo), kan het wat langer duren voordat er een plek voor je beschikbaar is. Wanneer je je hebt aangemeld en er is een plek voor je vrij, dan nemen wij contact met je op.

de Bibliotheek Helmond-Peel

Extraatjes bij je lidmaatschap

Wist je dat je als lid van de Bibliotheek Helmond-Peel gratis gebruik kunt maken van vele extra's:

- Gratis online cursussen op de leerplatformen van Scoolis en Goodhabitz. Ga aan de slag met fotografie, marketing, programmeren of je persoonlijke ontwikkeling. Verbeter je digitale vaardigheden, volg een online training over aspirerend lidmaatschap of leer beter omgaan met Microsoft Office programma's.
- Wil je snel en makkelijk iets bijlenen rond je werk? Dan zijn de trainingen van SkillsTown iets voor jou. Ontdek veel werk bij jou past, hoe je gezond en effectief thuiswerkt, zorg voor beweging en ontspanning tijdens je werkdag en omgaat met problemen en stress.
- Maak gebruik van de tips en trainingen op het gebied van rekenen en omgaan met geld, het online regelen van gezondheidszaken, inkopen en de Nederlandse taal en Werk en solliciteren.
- Heb je een besleper omdat je blind, slechtziend of dyslectisch bent? Dan mag je gratis de gesproken boeken lenen van bibliotheekservice Passend Leren. De collectie bestaat uit meer dan 80.000 boeken. Stel binnen handbereik in de handige app.
- Naast ons aanbod van digitale cursussen als Klik&Tik en DigiSterker, kun je ook zelfstandig thuis aan de slag met de online cursussen van SimonWeb. Leer teiler e-mailen, foto's beheren, WhatsApp gebruiken en nog veel meer.

Meer informatie vind je op onze website www.bibliotheekhelmondpeel.nl onder 'Opleiden en hulp' of informatie bij onze bibliotheken.

www.bibliotheekhelmondpeel.nl

Digisterker

Leer omgaan met de digitale overheid

Krijg jij de kriebels van online dingen moeten regelen met de overheid? Dan is de gratis cursus Digisterker iets voor jou. In deze cursus wijzen wij je de weg door de digitale kanalen van de overheid. Hoe maak je een afspraak met de gemeente? Hoe regel je zaken met de overheid? En hoe krijg je toegang tot je persoonlijke gegevens? In vier lessen maak je kennis met de digitale overheid. Straks kun jij met een gerust hart online je rijbewijs verlenen, harttoeslag aanvragen of je elektronische patiëntendossier van het ziekenhuis inzien.

Gratis voor iedereen
De cursus is zowel voor leden als voor niet-leden van de bibliotheek. Iedereen kan na aanmelding gratis aansluiten. Enige kennis van de computer of tablet is gewenst. Heb je nog geen ervaring met computers en internet? Volg dan eerst de cursus Klik&Tik.

Startmomenten
In Helmond organiseren we de cursus 3 à 4 keer per jaar. Houid onze nieuwsbrief en social media kanalen in de gaten om op de hoogte te blijven van de startdata. Aanmelden kan via onze activiteitenshop of in de bibliotheek.

Meer informatie over Digisterker vind je op www.bibliotheekhelmondpeel.nl/digisterker

Benieuwd naar al onze activiteiten, cursussen en spreekuren? Ga naar www.bibliotheekhelmondpeel.nl/activiteiten voor een overzicht.

www.bibliotheekhelmondpeel.nl

Bibliotheek Helmond-Peel | vandaag de dag

- 4 bibliotheeklocaties in Asten, Deurne, Helmond & Someren
- Ruim 50 Bibliotheken op School, ruim 7 op de 10 kinderen is lid van de bibliotheek
- Werkgebied van ruim 160.000 inwoners
- Arbeidsmarktregio Helmond-Peel
- 4 gemeenten hebben convenantafspraken en bestuursovereenkomst over Bibliotheekwerk
- Samenwerking in Brainportregio

Medewerkers & vrijwilligers

52

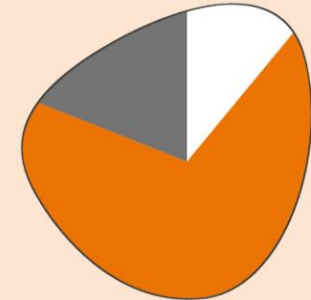
Medewerkers in dienst

Jubilea

Marlie Vinken **25** jaar in dienst
Christian Vossen **25** jaar in dienst
Bettina Bus **40** jaar in dienst
Monique Jansen **40** jaar in dienst
Marian van de Kerkhof **50** jaar in dienst

Pensioenleeftijd

Marian van de Kerkhof

● 63 vrijwilligers
● 226 vrijwilligers de Bibliotheek op school
● 36 Maatschappelijke stagiairs

Bibliotheek Helmond-Peel | in cijfers

Bibliotheek Helmond-Peel algemeen 2023

 35.660 LEDEN - 31.833 IN 2022

0 - 12 jaar > **18.886** - 16.628 in 2022
13 - 17 jaar > **9.044** - 8.064 in 2022
18+ > **7.730** - 7.141 in 2022

de Bibliotheek op school > **12.933**
10.803 in 2022

de Bibliotheek op school

 593.671 UITLENINGEN - 556.103 IN 2022

0 - 17 jaar > **231.109** - 217.461 in 2022
18+ > **231.967** - 225.791 in 2022
de Bibliotheek op school > **130.595**
112.851 in 2022

Gemiddeld aantal uitleningen per lid

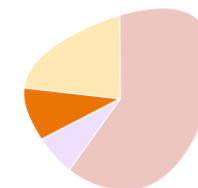
Programmering 2023

 1507 ACTIVITEITEN*

Helmond > **788**
Deurne > **228**
Asten > **236**
Someren > **255**

 5273 DEELNEMERS*

Helmond > **3586**
Deurne > **337**
Asten > **395**
Someren > **955**

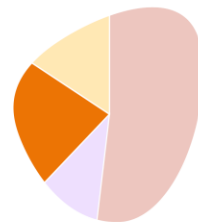
* De spreekuren, taalcafés en voorleesmiddagen zijn hierin niet meegenomen

Bibliotheeklocaties steeds belangrijker

- Een plek voor kennisdeling & ontmoeting.
- Bibliotheken hebben steeds vaker een loketfunctie, bijvoorbeeld als Informatiepunt Digitale Overheid.
- Veelzijdig aanbod aan activiteiten, cursussen, workshops en lezingen.
- Een warme kamer tijdens een roerige winterperiode.

Bibliotheekbezoekers de Bibliotheek Helmond-Peel 2023

 TOTAAL AANTAL BEZOEKERS 255.583 - 211.473 IN 2022

- Bibliotheek Helmond > **137.721** - 124.234 in 2022
- Bibliotheek Deurne > **37.015** - 27.096 in 2022
- Bibliotheek Asten > **40.882** - 29.107 in 2022
- Bibliotheek Someren > **39.965** - 31.036 in 2022

“Bibliotheken vervullen een sleutelpositie in onze samenleving. Een goed functionerende bibliotheek moet net zo vanzelfsprekend zijn als een goed functionerende ambulancedienst.”

- Raad voor Cultuur

“Bad libraries only build collections. Good libraries build services (and a collection is only one of many). Great libraries build communities.”

- R. David Lankes, Bibliotheekprofessor
Verenigde Staten

A portrait of Günay Uslu, a woman with short dark hair, wearing a white top and a gold necklace. She is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a solid blue color.

“Bibliotheken zijn veruit het
meest democratische
instituut”

- Günay Uslu

Staatssecretaris voor Cultuur & Media

De motor van een vaardige samenleving

De Bibliotheek Helmond – Peel werkt aan een goede (digi-)taal en leesvaardigheid van de inwoners van Helmond. We bieden een verbindende plek waar mensen kennis kunnen vergaren en delen, waardoor zij kunnen (blijven) meedoen in de maatschappij.

We focussen ons op:

- (Digi-)Taalontwikkeling
- Kennisdeling & Ontmoeting

Ons doel is dat alle inwoners van :

1. zichzelf persoonlijk kunnen ontwikkelen en
2. mee kunnen doen in de samenleving

De noodzaak van ons werk

- Tweedeling in Brainport
- Digitale kloof (voor zowel jong en oud)
- Regio met relatief grote groep laaggeletterden
- Teruglopende leesmotivatie en daarmee teruglopende leesvaardigheid
- Het verdwijnen van openbare ontmoetingsplekken
- Een plek waar iedereen welkom is
- Een terugtrekkende overheid
- Steeds meer mensen met een kleine beurs
- Minder aandacht voor cultuur

Erkenning belang bibliotheek

Kabinet investeert miljoenen in voor elke Nederlander beter bereikbare bibliotheek

Michiel Kruijt
Den Haag

Bibliotheken krijgen de komende jaren meer geld. Volgend jaar ontvangen ze 29,7 miljoen euro extra, oplopend tot 58,7 miljoen in 2025.

Staatssecretaris Gunay Uslu (Cultuur en Media) geeft daarmee gehoor aan een door de PvdA opgestelde motie waarachter deze zomer een meerderheid in de Tweede Kamer zich schaarde. Daarin staat dat toegang tot een voldoende bibliotheek voor elke Nederlander moet worden gegarandeerd.

Volgens onderzoek is het aantal bibliotheksevestigingen in tien jaar tijd afgenomen van 843 naar 744. 'De fysieke bibliotheek is daardoor niet meer voor iedereen binnen een redelijke afstand bereikbaar', schrijft de D66-bewindsvrouw in een brief aan de Kamer. 'Voor de korte termijn is het noodzakelijk het netwerk van fysieke bibliotheken te repareren en te versterken. Kwantitatief en kwalitatief.'

Ook wil Uslu een wettelijke zorgplicht introduceren voor provincies en gemeenten om de bibliotheekvoorziening in stand te houden. Nu hebben die alleen nog een 'bevoorderingstaak'. Circa 3,4 miljoen Nederlanders zijn lid van een bibliotheek.

De verhoging van het budget voor bibliotheken komt uit het extra geld voor cultuur dat in het regeerakkoord is afgesproken. Dit jaar is dat 135 miljoen euro. Vanaf 2023 wordt dat 170 miljoen extra per jaar.

Vrijdag maakte de staatssecretaris bekend hoe ze dat geld de komende jaren verdeelt. Uslu zet niets van deze middelen in voor compensatie van de sterk gestegen energiekosten van culturele instellingen. Zij zegt daarover apart in gesprek te zijn met minister Sigrid Kaag van Financiën.

Een deel van het extra geld gaat naar een verbetering van de honorering van werknemers en zzp'ers in de cultuursector, jarenlang was ondermaatse be-

Een bibliotheek in Utrecht. Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

744

BIBLIOTHEKEN telt Nederland. Tien jaar geleden waren het er nog 843.

taling een normale zaak. Het vorige kabinet ging met de sector in gesprek over 'fair pay', een meer marktconforme beloning. Uslu trekt daarvoor in 2023 en 2024 19,1 miljoen euro per jaar uit, en daarna 34,1 miljoen per jaar.

Zij kan een hogere beloning niet aan de sector opleggen, maar wel aan de instanties die zij direct financiert: de instellingen die subsidie van het Rijk krijgen en de zes rijkscultuurfondsen, die andere subsidies verdelen. Zij hoopt hiermee in de sector 'een verandering in gang te zetten'.

In het regeerakkoord is ook afgesproken dat het Rijk bijdraagt aan een Slavernijmuseum en een Nationaal Historisch Museum. Daarvoor wordt nu ook geld vrijgemaakt. Het Slaver-

nijmuseum, dat in Amsterdam wordt gevestigd, krijgt 5 miljoen euro in 2024 en 24 miljoen in het jaar daarna. De gemeente Amsterdam moet haar bijdrage nog bekendmaken.

Onlangs zijn kwartiermakers aangesteld die een geschikte locatie moeten vinden en een collectie moeten opbouwen.

Het Nationaal Historisch Museum, een wens van het CDA en de SP die door een Kamermeerderheid werd gesteund, krijgt de komende drie jaar in totaal 3,2 miljoen euro. Met dat geld kan een verkenning worden uitgevoerd naar hoe dat museum moet worden vormgegeven. De oprichting van een Nationaal Historisch Museum mislukte in het verleden.

Uslu verdeelt het extra geld voor cultuur verder onder tal van andere doelen. Zo verlengt zij het programma dat een impuls moet geven aan jongeren-cultuur. Jongeren hadden veel te lijden tijdens de coronapandemie. Dit jaar werd daarvoor 19,6 miljoen euro uitgetrokken. In 2023 en 2024 heeft zij daarvoor 18,9 miljoen per jaar gereserveerd. De archeologie sector krijgt de komende vier jaar in totaal 22 miljoen euro extra na een rapport over knelpunten

Gunay Uslu
@GunayUslu

Bibliotheken zijn essentiële plekken om te leren, te lezen en te ontmoeten. Ik trek de komende jaren tot 58,7 miljoen euro uit om de bibliotheek weer toegankelijker te maken én te houden. Zodat iedereen een abonnement op de hele wereld kan hebben. (1/2)

Cultuur > Bibliotheekbrief

Een abonnement op de hele wereld

Gunay Uslu
@GunayUslu

Maatregelen 2023:

👉 Gerichte versterking & reparatie van het fysieke bibliotheeknetwerk.

Maatregelen t/m 2025 zijn o.a.:

👉 Toegang bibliotheek gewaarborgd door een zorgplicht voor gemeenten & provincies

👉 Versterking & doorontwikkeling online bibliotheek

rijksoverheid.nl

Miljoenen voor bibliotheken

De komende jaren gaan er miljoenen euro's extra naar de openbare bibliotheken. Staatssecretaris Uslu (Cultuur en ...

Erkenning belang bibliotheek

HELMOND

Kinderen moeten boeken verslinden, dus flink wat geld naar schoolbibliotheken

Helmond wil zo veel mogelijk voorkomen dat kinderen een taalachterstand oplopen. Maar op zes scholen in de stad ontbreekt het nog altijd aan schoolbibliotheken. Daar komt rap verandering in.

Er is deze week 168.000 euro beschikbaar gesteld door het stadsbestuur. Met dit geld worden schoolbibliotheken gerealiseerd op het Zuiderbos, de Trudoschool, de Vuurvogel, de Taalbrug, Montessorischool en Wilhelminaschool.

Vijf van die zes scholen kiezen er nu voor om de incidentele dienst-

verlening van Bibliotheken Helmond-Peel 'achter zich te laten en te vervangen door een structurele samenwerking.'

Boeken lezen op school

Op drie locaties wordt ook fysiek een bibliotheek in het schoolgebouw gemaakt. Het Zuiderbos, de Trudoschool en de Vuurvogel kiezen voor zo'n plek waar leerlingen daadwerkelijk boeken kunnen lezen en lenen.

De Taalbrug heeft te weinig leerlingen voor een eigen bieb. Er komen daar onder meer twee wisselcollecties per jaar beschikbaar.

De Wilhelminaschool heeft zelf te weinig plek voor een fysieke bibliotheek. De school staat echter relatief dicht bij de bibliotheek aan de Watermolenwal. Vanwege die geringe afstand denkt de uitleen dat deze leerlingen toch goed te bereiken en te motiveren zijn om te lezen.

De Montessorischool blijft gebruikmaken van de losse dienstverlening van de bieb tegen kostprijs. Die gaat daarom niet voor een eigen bieb of een speciaal abonnement, schrijft het college tenslotte aan de lokale politiek.

– Tonny Peeters

▲ Leerlingen van basisschool De Vuurvogel op bezoek in de bibliotheek Helmond. ARO/HEFFOTO/KEES MARTENS/OCIMEDIA

HELMOND

Bibliotheken in Helmond en De Peel blijven langer open dankzij extra geld

Dankzij landelijk geld kan er meer worden gelezen in Helmond en de omliggende Peelgemeenten. Bibliotheek Helmond-Peel wil de openingstijden van alle bibliotheken verruimen. Bovendien nemen professionals 'zelfscanuren' over.

Het Rijk stelt de komende jaren extra geld beschikbaar om nieuwe bibliotheken in het land te openen en bestaande biebs te versterken. Voor dit jaar gaat het om 17,6 miljoen euro, volgend jaar is 38,4 miljoen euro beschikbaar en dat loopt

in 2025 op tot 58,7 miljoen euro.

Helmond, Deurne, Asten en Someren dienden allemaal een aanvraag in voor extra geld. Bibliotheekdirecteur Robin Verleisdonk weet al waar hij het geld aan besteedt mochten de aanvragen worden goedgekeurd.

Als eerste schaft hij een gedeelte van de bestaande zelfservice-uren in Deurne, Asten en Someren af. Op die tijdstippen (10.00-13.00 uur) staat dan een professional achter de balie. Verder gaan de bibliotheken op zaterdag tot 17.00 uur open, vier uur langer dan nu.

Bibliotheek Helmond gaat

voortaan van maandag tot en met donderdag tot 20.00 uur en op vrijdag en zaterdag tot 18.00 uur open. Daarnaast wil Verleisdonk meer avondactiviteiten houden in de Helmondse bieb. „Denk hierbij aan taalactiviteiten en een cultureel aanbod voor jongeren.”

Verleisdonk kan de nieuwe tijden invoeren zodra de aanvraag is goedgekeurd. Lukt dat niet voor dit jaar, dan krijgt hij in november een nieuwe kans op extra geld. Hij hoopt dat de bibliotheken door de aangepaste openingsuren laagdrempeliger worden.

– Tonny Peeters

Erkenning belang bibliotheek

07 DINSdag 3 OKTOBER 2023

OPINIE 11

“ Niet samen douchen doet afbreuk aan het sociale karakter van het amateurvoetbal
Bart Meus, voorzitter van de Limburgse voetbalvereniging SV Veray

Geef elke school een 'bieb op school'

Het is slecht gesteld met jonge lezers. Nederland bungelt ergens onderaan in de PISA-onderzoeken: niet alleen op het gebied van leesvaardigheid, ook op leesplezier scoren we bijzonder laag. De koning riep in de Troonrede op om de bibliotheek centraal in de samenleving te brengen. Het is tijd om elke school een bibliotheek op school te geven!

Arjen Lubbers
Opinie

Kinderboekenschrijfster Bibi Dumon Tak gruwde afgelopen zomer tegenover presentator en cabaretier Theo Maassen tijdens Zomerzaken al over de manier waarop wordt omgegaan met het leesplezier. Het treffende voorbeeld waarin zij aangaf dat bezouers van een voorstelling van Maassen na afloop een vragenlijst zouden krijgen en daarmee gevraagd werden om de leukste grap van de avond in eigen woorden nogmaals te vertellen en om de bedoeling van de grap op te schrijven. Dat maakt helder hoe er met lees- en taalonderwijs in Nederland wordt omgegaan. In het KRO-NCRV-programma *Puister* van 17 september werd dit voorbeeld geconcretiseerd.

Positieve spiraal

Het onderwijs toetst lezen in verschillende vormen en dat haalt alle plezier uit het lezen. Er was in deze uitzending één school die daarop weerstand bood tegen de toetscultuur. Een toetscultuur die het onderwijs economiseert: onderwijs dient namelijk tegenwoordig vooral het economische nut. Dat economische nut is zelfs vanuit de overheid gepropageerd. Onderwijsminister Van Blitterswijk gaf in 2020 in NRC|Hart de Haad [7 december 2020] al aan dat er meer aandacht moet komen voor de 'kerntaak': 'Waar de leerkrachten moet dus iets anders wijken. In het geval van taal gaat het steeds vaker om het 'leren gebruiken' van taal, de economisering in een notendop, hús dit is funest voor een leven lang lezen, voor het creëren van kritische denken, voor het laten ontstaan van voorstellingsvermogen en teksten nieuwe verzachten. En anderzijds die vergoelichten en kritische blik, blijft er van dat economische nut toch ook weinig over'

Onderzoekers op het gebied van taal, lezen en onderwijs, Suzanne Mol en Adriana Bus van de Leidsche Universiteit, lieten al meerdere keren zien dat veel lezen – ook in de vrije tijd – zeer positieve gevolgen heeft voor woordenschat, leesbegrip, technisch lezen, spelling en basiskaarigheid. Dit geeft een positieve spiraal: hoe meer je leest, hoe hoger de leesvaardigheid, hoe meer je gaat lezen, enzovoorts. Die positieve spiraal wordt sterker positief naarmate oudere kinderen meer gaan lezen. De 'wind' (om het economische nut, toch nog even te benadrukken) stijgt dus als de leerlingen ouder worden. Willem Wilmsch schreef ooit in het schoolboek *Lezen is heerlijk* hoe hij de schoonheid ziet in lezen, dat hij moet lachen en huilen door de verhalen in een boek. Hij laat zien dat het 'nut' niet het leren gebruiken van taal hoeft te zijn. Het geeft je ook plezier! Taal spiegelt, dat is lachen. Het doet je emoties raken, lat je lachen. Het doet een appel op het voorstellingsvermogen en biedt die nieuwe horizon. Filosoof Leen Verheijen maakt in *Waar de leerkrant* (2022) het voorbeeld nog concreter: in 2022 werd in België een 'wegrijzer' voorbeeld uit het lezen van de roman *Tomás van A.F.* van der Heijden. 'Het is in haar beschrijving niet een op zichzelf staand voorbeeld, zij schreef er meer. De kern is dat je door lezen tot andere inzichten komt.'

A 'Veel lezen heeft zeer positieve gevolgen voor woordenschat, leesbegrip, technisch lezen, spelling en basiskaarigheid.'
FOTO: JONAS THILLENBERG

us een bibliotheek op school? Laten we even teruggaan naar de uitzending van *Puister*. Op de Alan Turing school in Amsterdam bekoet directeur Eva Naaijkens om niet langer 'begrijpend lezen' aan te bieden als het onderwijs. 'We zien in de uitzending hoe je een leescultuur kunt laten ontstaan. De samenhang met andere vakken, thematisch lezen, het bespreken van gelezen teksten, ófse reading rijken op deze school nadrukkelijk aanwezig, juist die verbinding, het door boeken en rijke teksten kinderen hun voorstellingsvermogen laten ontwikkelen, brede en nieuwe verzachten te bieden en leerlingen creatief en kritisch te laten denken, komt voort uit vrije lezen, uit verbindingen die op school met andere vakken worden gebeld. Die verbinding, stimuleert de positieve spiraal: de enthousiaste lezer gaat nog meer lezen en daarmee ontstaat een leescultuur die positieve gevolgen heeft op alle 'nuttige' andere delen van het lezen.'

“ Een rijke leesomgeving met daarin de expertis van bibliotheken op school zou verplicht moeten zijn

In 2019 kwamen de Raad voor Cultuur en de Onderwijsraad gezamenlijk met een opmerking over een 'Leesofensie'. Hierin worden de overheid opgedragen een krachtig en samenhangend beleid te voeren waarin leesplezier een van de kernwaarden van het curriculum is. Daarnaast moet de expertise van bibliotheken worden gebruikt: de nabijheid van een aansprekende, hedendaagse collectie, een adviserende en nauw bij het lesbeleid van de school betrokken leesconsulent kunnen die leescultuur laten ontstaan. Geef elke school

ben het geheel met haar eens. Lezen kan alleen in context en biedt juist door die context uitdaging en plezier. Een rijk lesoomgeving met daarin de expertise van bibliotheken op school zou verplicht moeten zijn als het onderwijs. We zien in de uitzending hoe je een leescultuur kunt laten ontstaan. De samenhang met andere vakken, thematisch lezen, het bespreken van gelezen teksten, ófse reading rijken op deze school nadrukkelijk aanwezig, juist die verbinding, het door boeken en rijke teksten kinderen hun voorstellingsvermogen laten ontwikkelen, brede en nieuwe verzachten te bieden en leerlingen creatief en kritisch te laten denken, komt voort uit vrije lezen, uit verbindingen die op school met andere vakken worden gebeld. Die verbinding, stimuleert de positieve spiraal: de enthousiaste lezer gaat nog meer lezen en daarmee ontstaat een leescultuur die positieve gevolgen heeft op alle 'nuttige' andere delen van het lezen.'

Rijke teksten
Gebruik de expertise van bibliotheken, van hun leesconsulenten, van de kennis van collectie en de collectie die je op school kunt inzetten. Breng samenhang aan in het lesonderwijs en creëer die positieve spiraal, van kinderopvang tot aan voortgezet onderwijs en mbo. Juist met een actuele collectie, met vrije lezen, met rijke teksten en enthousiaste leerkrachten en leesconsulenten bouw je aan het leesplezier. Breng de bibliotheek in school!

■ Arjen Lubbers is manager onderwijs & educatie bij Huis73, bibliotheek en cultuureducatie in Den Bosch.

Vrijdag

16 Slowaken vechten tegen desinformatie die verkiezingen op scherp zetten

21 Gaat wielervedst Amstel Gold Race in Vlaamse handen op de schop?

27 Edward van de Vendel wilt (eindelijk) de Gouden Griffel

De bibliotheek van Vught is ondergebracht in de voormalige rooms-katholieke Sint Petruskerk.

Bieb is back: de tempels van het boek omarmen nieuwe maatschappelijke rol

Najaren van bezuiniging en verschralling is de openbare bibliotheek aan een verrassende comeback bezig. Zelfs de koning hield in de Troonrede een pleidooi voor de bieb. Wat verklaart deze omslag?

Door Peter de Graaf
Foto's Raymond Rutting

Wie de bibliotheek van Vught heeft trefte, gevestigd in een bijna 140 jaar oude neo-romaanse kerk, wordt bij de monumentale ingang welkom gebeten door twee vrijwilligers. Dat is niet zonder reden, want elke argeloze bezoeker zou zomaar kunnen verwachten op de voormalige kerkvloer waar behalve de bibliotheek ook de Wereldwinkel, het Vught Museum, een wettelijke organisatie en een creativiteitsstichting zijn gevestigd.

'Welkom in de huiskamer van Vught', zegt bibliotheekmanager Hly van Vught. De Vught, vermeldt naar de voormalige rooms-katholieke Sint Petruskerk, wordt ook wel een cultureel ontmoetingscentrum genoemd. Iets dat boeken kunt lenen, kan ook even lang bij de Wereldwinkel of vice versa. Een deelname aan een creatieve cursus komt in aanraking met een 'taalmarkt' die in 2019 werd opgezet.

'De bieb heeft van oudsher misshamen een wat raar imago, met snal gangen langs hoge boekenkasten', aldus van Vught. 'Dit is de bibliotheek nieuwe stijl, waarin niet alleen boeken worden uitgereikt, maar ook taalcursussen worden gegeven, kerstingen worden georganiseerd, en informatiemoment digitale overheid is gevestigd en nog veel meer activiteiten worden ontplooid.'

De metamorfose van de nieuwe bibliotheek in de Brabantse gemeente, vijf jaar geleden geopend, staat niet op zichzelf. Steeds meer bibliotheken zijn voortvarend met het ontwikkelen van diensten die de overheid, provincies en gemeenten een covenant gekend met de bibliotheeksector over de dringende maatschappelijke opgaven voor openbare bibliotheken: bevorderen van gebiedsontwikkeling, participatie in de informatiemaatschappij en 'een leven lang ontwikkelen'.

Na jaren van teruggang, bezuiniging, afbreuk van subsidies en uitlijning van vestigingen lijkt de god al behoorlijk bezig aan een comeback. 'Het kabinet wil de openbare bibliotheek op zo veel mogelijk plaatsen terugbrengen, als aldaar waar mensen kunnen lezen, leren en elkaar ontmoeten', zei koning Willem-Alexander vorige week in de Troonrede.

Digitale inclusie

Iedereen digitaal vaardig wordt steeds belangrijker om mee te kunnen doen

Het programma Digitale Inclusie levert dienstverlening voor verschillende kwetsbare doelgroepen die moeite hebben met digitale vaardigheden. Denk bijvoorbeeld aan ouderen, jongeren, laaggeletterden en nieuwe Nederlanders. De dienstverlening in de bibliotheken bestaat uit:

- Digivaardigheidcursussen (zoals Klik & Tik, Digisterker, Digivitaler)
- Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Hier krijgen burgers informatie over bijvoorbeeld belastingen, toeslagen, DigiD, E-health, donorregistratie en coronachecks en -vaccinaties. Ook is er hulp bij persoonsgebonden (persoonlijke) vragen. De bibliotheek werkt hierbij samen met lokale partners.
- IDO-spreekuur

Digitale inclusie

Iedereen digitaal vaardig wordt steeds belangrijker om mee te kunnen doen

Digitale inclusie

Digivitaler: digitaal vaardiger in het zorgdomein

Digitale inclusie

Koffie met een Tablet

De KBO Kring Helmond, gemeente Helmond, afdeling Zorg & Welzijn van het ROC Ter AA en de Bibliotheek Helmond-Peel bedachten speciaal voor oudere inwoners, het project 'Koffie met een Tablet, een digitale ervaring rijker', waarbij mensen laagdrempelig meer te weten komen over digitale mogelijkheden. Zowel voor mensen die een smartphone of tablet hebben, als voor mensen die hier niet over beschikken maar wél willen zien hoe het werkt.

Het is de bedoeling om de geïnteresseerden iedere maand kennis te laten maken met een nieuw digitaal thema. In gezelschap en mét een kop koffie. De bijeenkomsten zijn gratis, ook voor niet-leden.

Digitale inclusie

Koffie met een Tablet

Digitale inclusie | in cijfers

Aantal geregistreerde vragen bij onze
Informatiepunten Digitale Overheid 2023

🔍 **683 VRAGEN** - 781 IN 2022

- Bibliotheek Helmond > **360** - 444 in 2022
- Bibliotheek Deurne > **102** - 58 in 2022
- Bibliotheek Asten > **148** - 163 in 2022
- Bibliotheek Someren > **73** - 116 in 2022

Klik&Tik
Aantal lessen en aantal deelnemers 2023

📍 **BIJEENKOMSTEN**

- Bibliotheek Helmond > **149**
- Bibliotheek Deurne > **44**
- Bibliotheek Asten > **46**
- Bibliotheek Someren > **45**

👍 **AFGENOMEN LESSEN**

- Bibliotheek Helmond > **737**
- Bibliotheek Deurne > **149**
- Bibliotheek Asten > **207**
- Bibliotheek Someren > **181**

Digitale inclusie | in cijfers

Koffie met een Tablet

Aantal lessen en aantal deelnemers 2023

 20 BIJEENKOMSTEN

De Brem > 4 bijeenkomsten
De Geseldonk > 6 bijeenkomsten
De Ark > 4 bijeenkomsten
Bibliotheek Helmond > 6 bijeenkomsten

 6 THEMA'S

 114 DEELNEMERS

Statistieken Digisterker 2023

 HELMOND

3 bijeenkomsten
21 deelnemers

 ASTEN

2 bijeenkomsten
13 deelnemers

 DEURNE

Dit jaar geen bijeenkomsten
(i.v.m. verhuizing)

 SOMEREN

2 bijeenkomsten
11 deelnemers

E-BOOKS EN LUISTER-BOEKEN IN 2022

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2022 voor de Bibliotheek Helmond-Peel

Op 31 december waren er **4477** accounts.

Meest geleende e-books in 2022

- 1** | Daar waar de rivierkreeften zingen
Delia Owens
- 2** | De Camino
Anya Niewierra
- 3** | Wachten op woensdag
Nicci French
- 4** | Vier wandelaars en een Siciliaan
Marion Pauw
- 5** | Vogeiland
Marion Pauw

Leners

2735 mensen leenden minimaal 1 e-book.

Uitleningen

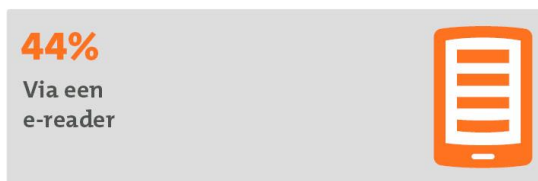
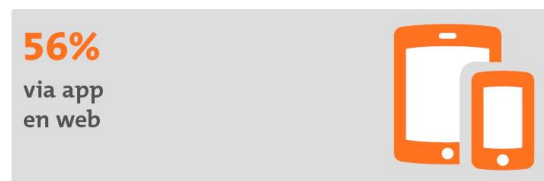
Er werden in 2022 gemiddeld **3225** e-books per maand uitgeleend.

Luisterboeken

1586 mensen leenden minimaal 1 luisterboek

Hoe werden de e-books gelezen?

Top 5 uitleningen e-books per genre

Anderstaligen zijn zeer welkom

De moedertaal is de taal van 'het hart'

Anderstaligen zijn zeer welkom

De moedertaal is de taal van 'het hart'

Een verbindende loketfunctie voor (digi-)taalvragen

– Taalhuis Helmond

Leesoffensief Brabant

Samen gaan we voor Leeskracht

Leeskracht door samenwerking

Het Leesoffensief Brabant strijdt voor een betere leesvaardigheid. Binnen deze Brabantbrede, strategische samenwerking van onderwijs, kinderopvang en bibliotheken pakt iedere partner voortvarend zijn rol en deelt zijn expertise. Het doel? De Brabantse jeugd een leesvaardige toekomst geven zonder laaggeletterdheid. Samen gaan we voor leeskracht!

Leesoffensief Brabant

Letters voor het leven

Scoor een Boek

Leesplezier bevorderen samen met Helmond Sport

Scoor een Boek

Leesplezier bevorderen samen met Helmond Sport

TechLab

Spelenderwijs leren met verhalen, media & technologie

De Bibliotheek Helmond-Peel wil deze digitale vaardigheden stimuleren. In het TechLab verbinden wij taal en technologie met elkaar, waardoor jij meer kan leren op het gebied van mediawijsheid, informatie en ict.

Ook werk je aan je taalvaardigheid: dat vinden wij als bibliotheek natuurlijk heel belangrijk. Je brengt je eigen verhaal tot leven met een green screen, je werkt aan je presentatieskills tijdens het maken van een vlog, blog of podcast en je leert de taal van programmeren.

Veranderende rol heeft
invloed op inrichting van
onze bibliotheken

– Bibliotheek Asten in 't Kwartier

Veranderende rol heeft
invloed op inrichting van
onze bibliotheken

– Bibliotheek Asten in 't Kwartier

Veranderende rol heeft invloed op inrichting van onze bibliotheken

– Bibliotheek Deurne in Huis voor de Samenleving

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Crowdfunding Blikkie 2.0

Ons voorleesparadijs op
wielen heeft hulp nodig

– Help ons Blikkie 2.0 te realiseren

Ons voorleesparadijs op wielen heeft hulp nodig

– Help ons Blikkie 2.0 te realiseren

www.bibliotheekhelmondpeel.nl/blikkie

**Steun ons voor een nieuwe voorleesbus.
Scan de QR-code en draag bij aan
taalontwikkeling en leesplezier!**

Zijn er nog vragen?

Robin Verleisdonk

Directeur-Bestuurder

r.verleisdonk@bibliotheekhelmondpeel.nl

0492 740104

06 86880498

Watermolenwal 11 5701 RV Helmond

0492 522220

www.bibliotheekhelmondpeel.nl